

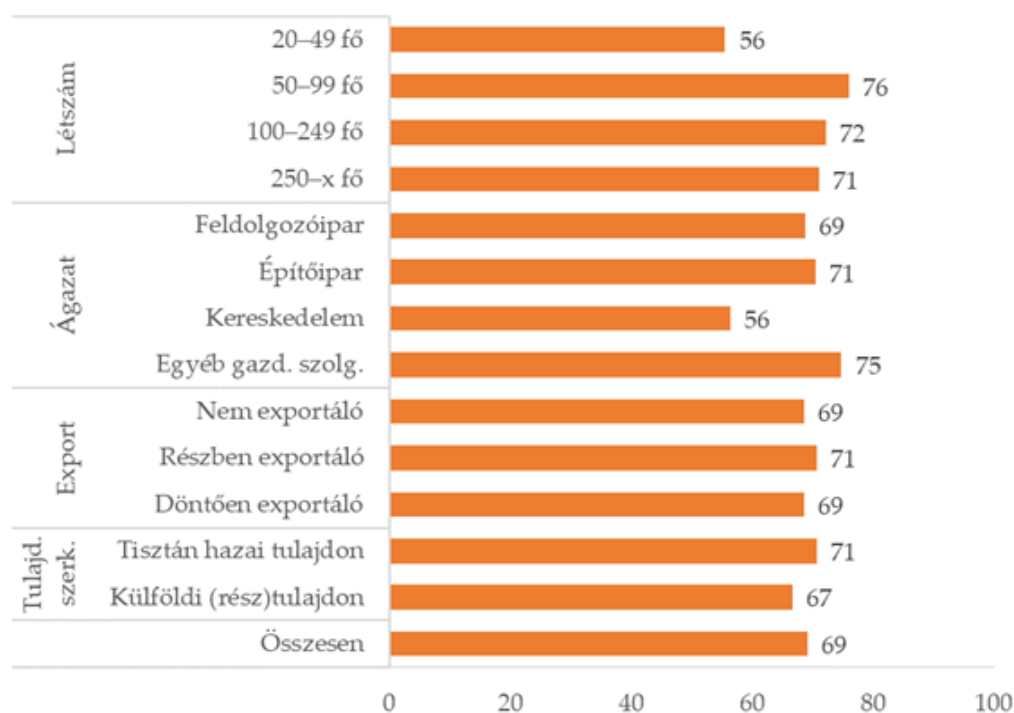
A munkaerőhiány percepciója és a munkaerőhiányra adott reakciók a hazai vállalkozások körében

Az MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet (GVI) elemzésében 350, legalább 20 főt foglalkoztató vállalkozás munkaerőhiányra visszavezethető nehézségeit és azok megelőzési és kezelési lehetőségeit vizsgálta. Az elemzés alapját adó adatfelvétel 2022 januárjában zajlott. A válaszoló cégek mintája bruttó hozzáadott értékhez való hozzájárulás, ágazatok és foglalkoztatotti létszám szerint reprezentatívnak tekinthető.

Az eredmények azt mutatják, hogy 2021-ben a válaszadók bő kétharmada (69%) szembesült munkaerőhiányra visszavezethető nehézségekkel. A 20–49 fő

közötti, illetve a kereskedelem területén működő vállalkozások kevésbé találtak ilyen jellegű problémákkal az elmúlt egy évben.

1. ábra: A munkaerőhiányra visszavezethető nehézségekkel szembesülő cégek aránya az utóbbi egy évben, N=350; százalék

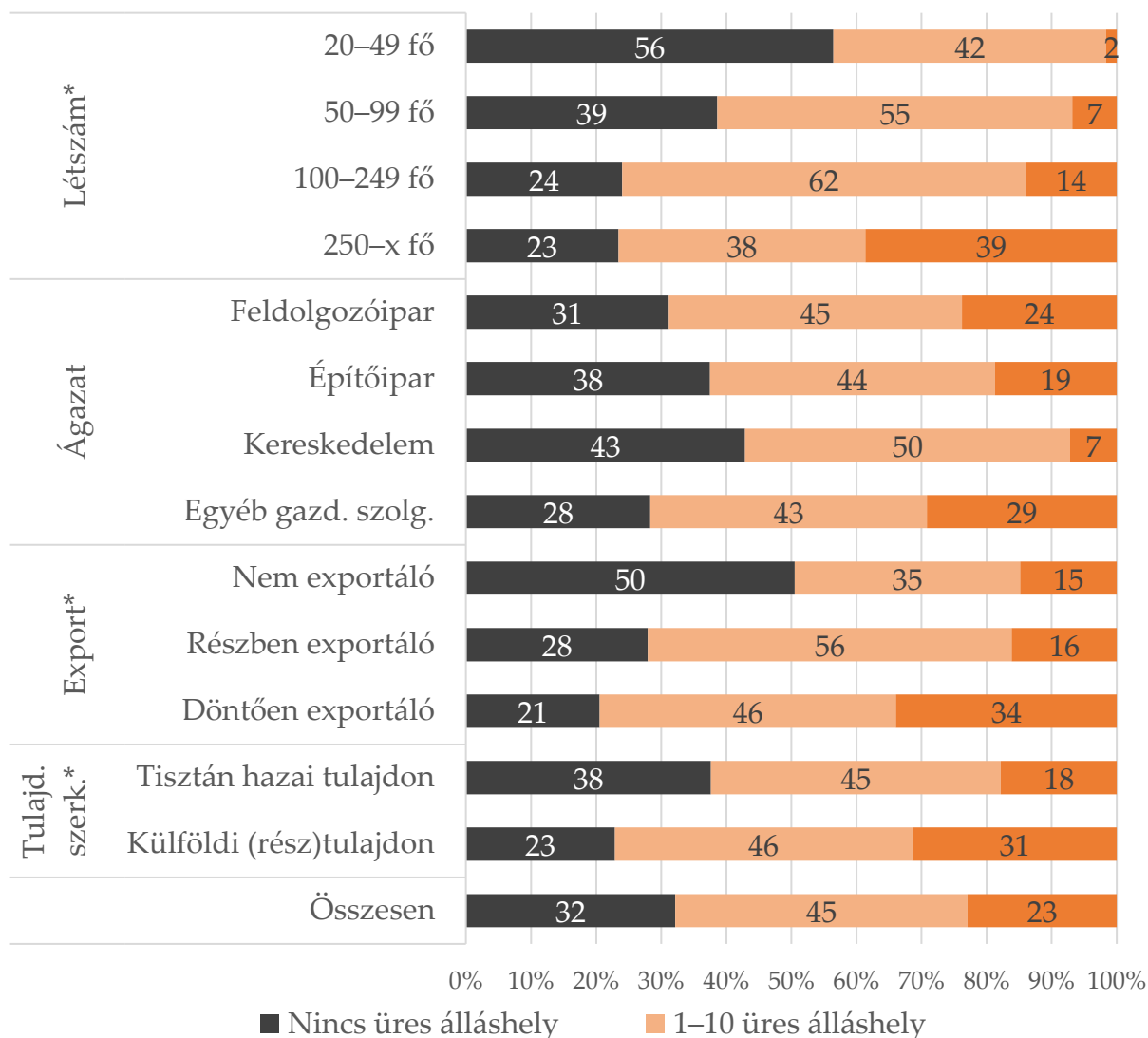
Forrás: GVI 2022

GHT 2022. március

A megkérdezett vállalkozások csaknem harmadának (32%) nem volt üres állashelye 2022. január 1-jén, míg közel felüknél (45%) 1–10 darab, csaknem negyedüknél (23%) pedig több, mint 10

darab üres állashely volt. A betöltetlen állashelyekből kiindulva a munkaerőhiány leginkább a nagyobb létszámú, a külföldi (rész)tulajdonban lévő és a döntően exportáló cégeket sújtja.

2. ábra: Az üres állashelyek megoszlása, N=313; százalék

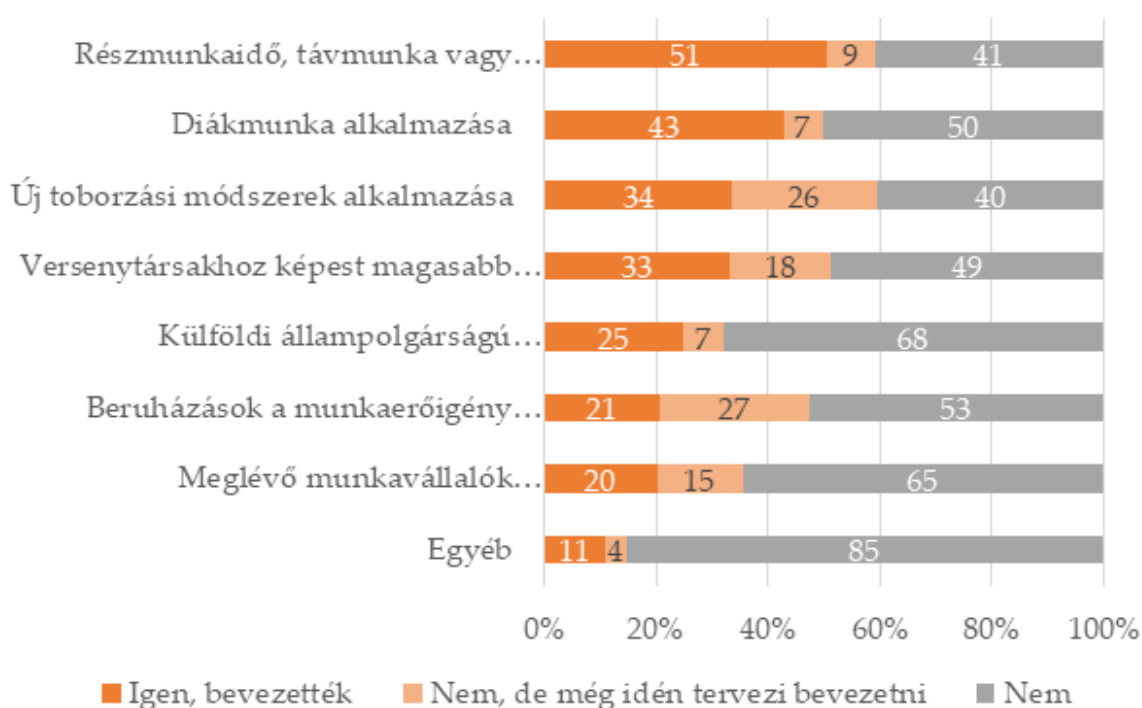
Forrás: GVI 2022

A válaszadók több mint kétötöde (41%) úgy véli, hogy a munkaerőhiánnyal kapcsolatos problémák Magyarországon súlyosabbá fognak válni a következő egy évben. Több mint felük (52%) nem számít változásra, míg kevesebb mint tizedük (7%) enyhülést prognosztizál. A nagyvállalatok és a döntően exportáló cégek tartanak a legkevésbé a helyzet romlásától.

A munkaerőhiányra visszavezethető nehézségekkel szembesülő vállalkozások leginkább atipikus foglalkoztatási formák

bevezetésével (51%) igyekeztek kezelni a problémát, de a nehézségek kezelésére nagy arányuk alkalmazott diákmunkást (43%), vezetett be új toborzási módszereket (34%) és fizetett a versenytársakhoz képest magasabb béreket (33%). A munkaerőhiány kezelésére irányuló 2022. évi tervek között elsősorban a munkaerőigény-csökkentő beruházás (27%), az új toborzási módszer (26%), a versenytársaknál magasabb bérek fizetése (18%), valamint a jelenlegi munkavállalók terhelésének növelése (15%) jelenik meg.

3. ábra: A vállalkozások munkaerőhiány kezelése érdekében megtett, illetve tervezett lépései, N=228-239, százalék

Forrás: GVI 2022

A hazai vállalkozások percepciója az áremeléssel és az infláció hatásaival kapcsolatban

Az MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet (GVI) kutatásában 350, legalább 20 főt foglalkoztató hazai vállalkozás válaszolt azzal kapcsolatban, hogy tervez-e áremelést, ha igen, milyen mértékűt, milyen tényezők teszik szükségessé az áremelést, valamint a jelenleg tapasztalható infláció milyen hatással lesz a várható forgalomra és nyereségre. Az adatok a GVI 2022. januári negyedéves konjunktúrafelvételéből származnak.¹

A válaszadó cégek közel háromnegyede (72 százalék) véli úgy, hogy árat fog emelni a közeljövőben, arányuk a 20–49 fős cégek (84 százalék), a kereskedelmi vállalatok (82 százalék) és a tisztán hazai tulajdonú vállalkozások (80 százalék) körében pedig még ennél is magasabb.

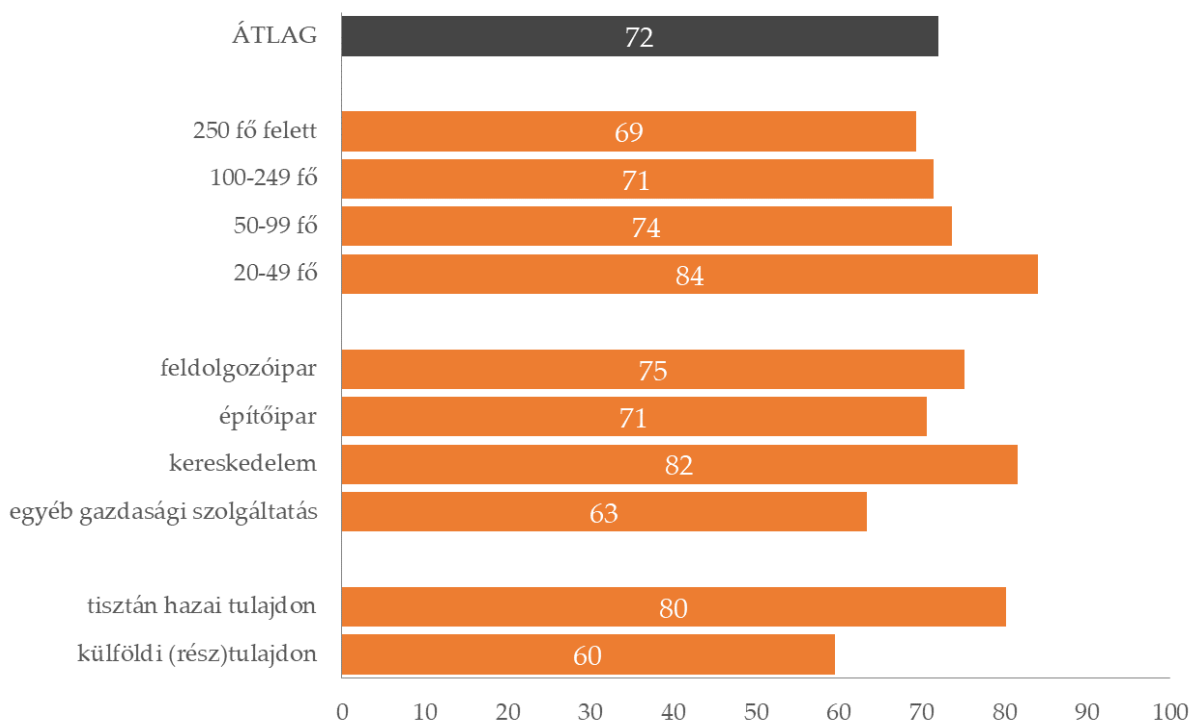
Az áremelést tervező vállalkozások fele (49 százalék) 6-10%-os, valamivel több mint negyedük (27 százalék) 1-5%-os, 13 százalékuk pedig 11-15%-os emeléssel számol – az építőipari cégekre jellemzőbb a magasabb, a kereskedelmi vállalkozásokra az alacsonyabb áremelés.

A válaszadó vállalkozások csaknem fele (48 százalék) 1 hónapon belül, további 36 százalékuk pedig 1-3 hónapon belül fogja végrehajtani az áremelést. 3 hónapon belüli áremeléssel számol a feldolgozóiparon kívül minden más ágazatnak szinte a teljes egésze (89-95 százalék).

Az alapanyag- és anyagköltségek árának növekedése (79 százalék), a munkaerőköltségek (72 százalék) és az energiaárak (60 százalék) a vállalkozások több mint fele szerint nagyon vagy teljes mértékben meghatározzák az áremelést.

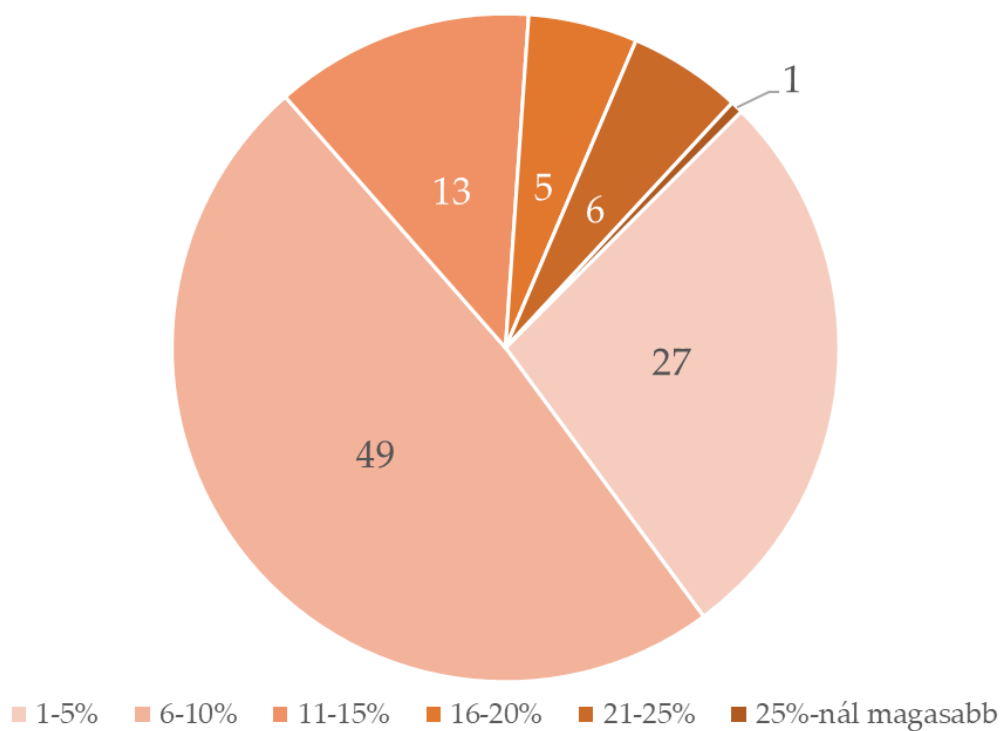
¹ Az elemzés során úgy súlyoztunk, hogy a válaszoló vállalatok mintája a bruttó hozzáadott értékhez való hozzájárulás szempontjából reprezentatívnak tekinthető, az ágazatok és a foglalkoztatottak száma szerint. Az elemzésben a súlyozatlan elemszámokat tüntetjük fel.

1. ábra: Áremelést tervező hazai vállalkozások aránya, százalék, Nlétszám=328, Nárbevétel=326, Nágazat=328, Ntulajdon=318

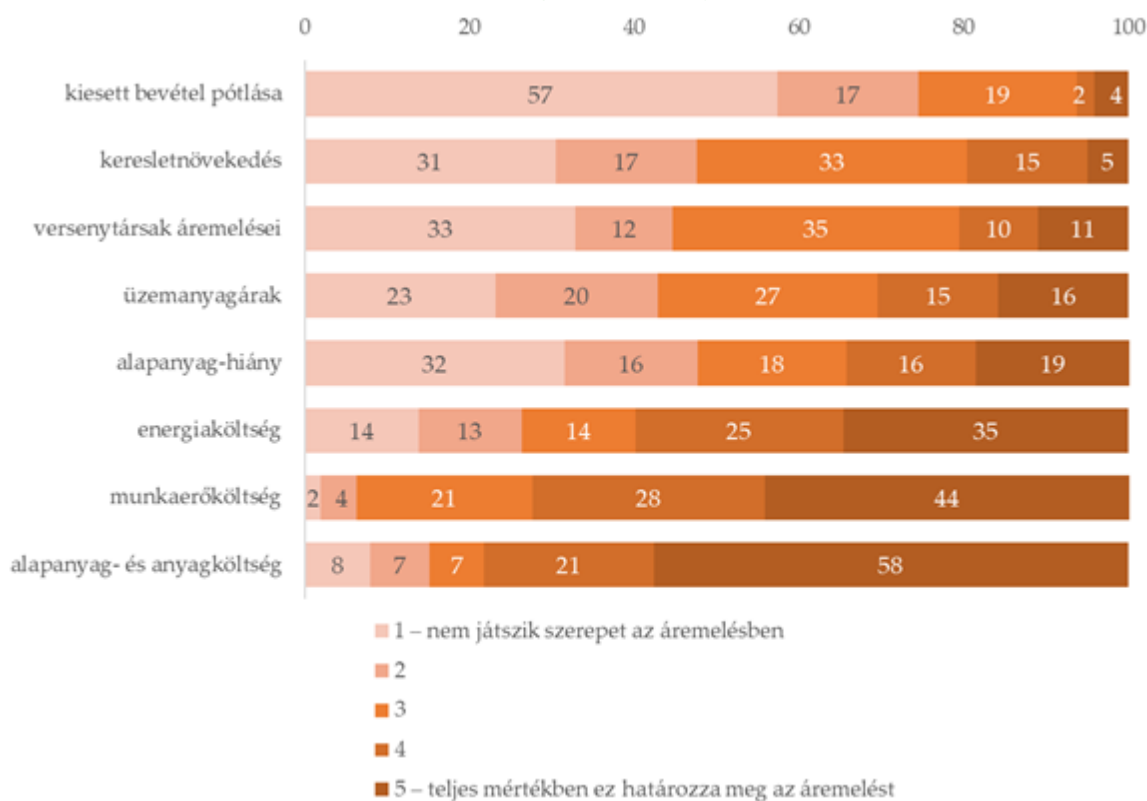
Forrás: GVI 2022

2. ábra: A várható áremelés mértéke, N=233, százalék

Forrás: GVI 2022

3. ábra: Az áremelést meghatározó tényezők, százalék, N=243-246

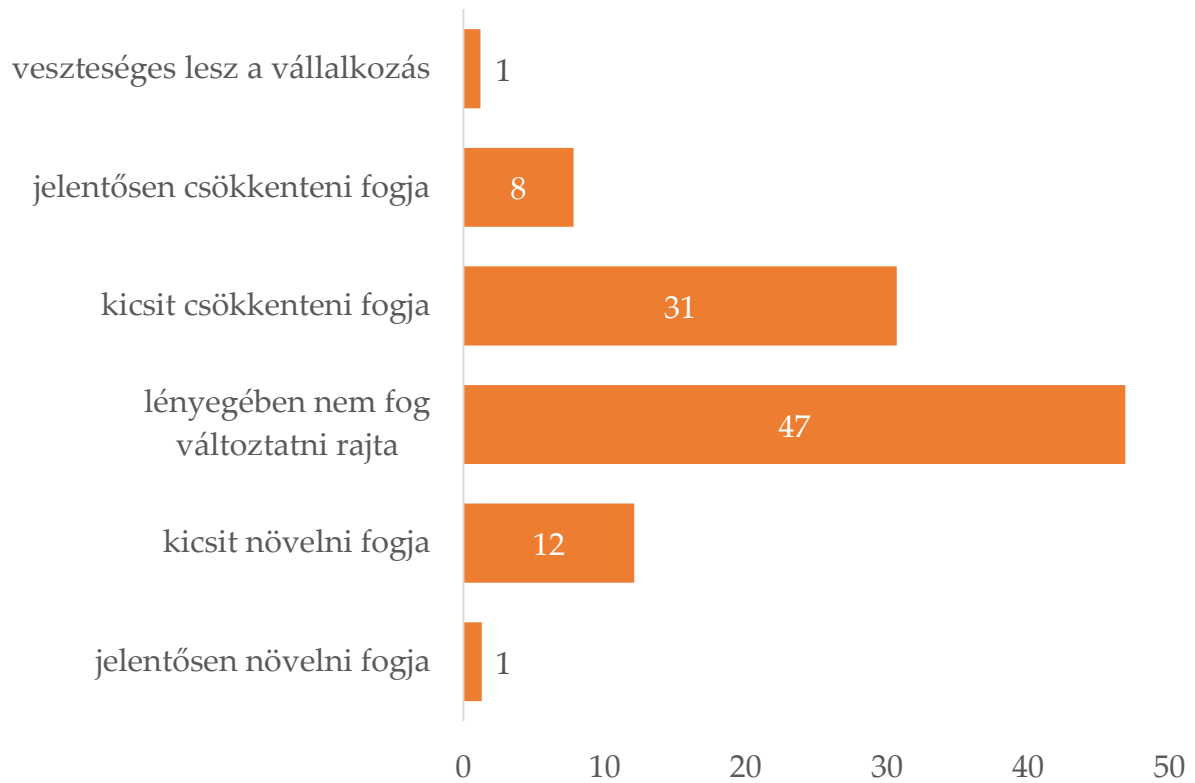
Forrás: GVI 2022

A válaszadók közel kétharmada, 62 százaléka véli úgy, hogy a jelenleg tapasztalható infláció nem lesz hatással a 2022-es forgalmára. Létszámkategória szerinti és árbevételi bontásban elsősorban a kevesebb munkavállalót foglalkoztató cégek és a kisebb árbevételű vállalkozások azok, melyeknek a forgalmára negatívan hathat az infláció. Ágazati szinten az építőiparban számítanak legnagyobb arányban forgalomcsökkenésre (24 százalék), ellenben a kereskedelemben kiemelkedően magas azon cégek aránya, melyek kifejezetten forgalomnövekedésre számítanak (39 százalék). A külföldi (rész)tulajdonban álló vállalkozások forgalma

kevésbé kitett az inflációs nyomásnak, közel négyötödük (78 százalék) nem vár semmilyen változást.

A válaszadók közel fele (47 százalék) szerint a jelenleg tapasztalható infláció nem lesz hatással a 2022-es nyereségességére, 31 százalékuk szerint viszont kis mértékben csökkenteni fogja azt. A feldolgozóiparban (49 százalék) és az építőiparban (50 százalék) számítanak legnagyobb arányban a cégek a nyereségesség – elsősorban kismértékű – csökkenésére, míg a kereskedelmi és az egyéb gazdasági szolgáltatást végző vállalkozások valamivel több mint fele nem számol ilyen jellegű hatással.

4. ábra Az infláció hatása a hazai vállalkozások nyereségességére, N=335, százalék

Forrás: GVI 2022

Nemzetközi tendenciák

A termelési, fogyasztási és foglalkoztatási helyzet alakulása egyes, nemzetközileg fontos gazdaságokban, összehasonlítva a szakértői várakozásokkal és a megelőző időszakokkal.

		Vonatkozási időszak	Tényadat	Várakozások	Előző időszak
	Munkanélküliségi ráta	(március)	5,0%	5,0%	5,0%
Németország	Feldolgozóipari beszerzési menedzserindex	(március)	56,9	57,6	57,6
	IFO üzleti bizalmi index ¹	(március)	90,8	85,1	98,5
Franciaország	INSEE üzleti bizalmi index ²	(március)	106,6		112,7
	Munkanélküliségi ráta	(március)	3,6%	3,7%	3,8%
USA	CB fogyasztói bizalmi index	(március)	107,2	107,0	105,7
	Feldolgozóipari beszerzési menedzserindex	(március)	58,8	58,5	57,3
Kína	Feldolgozóipari beszerzési menedzserindex	(március)	49,5	49,9	50,2

¹ <https://www.ifo.de/en/survey/ifo-business-climate-index>

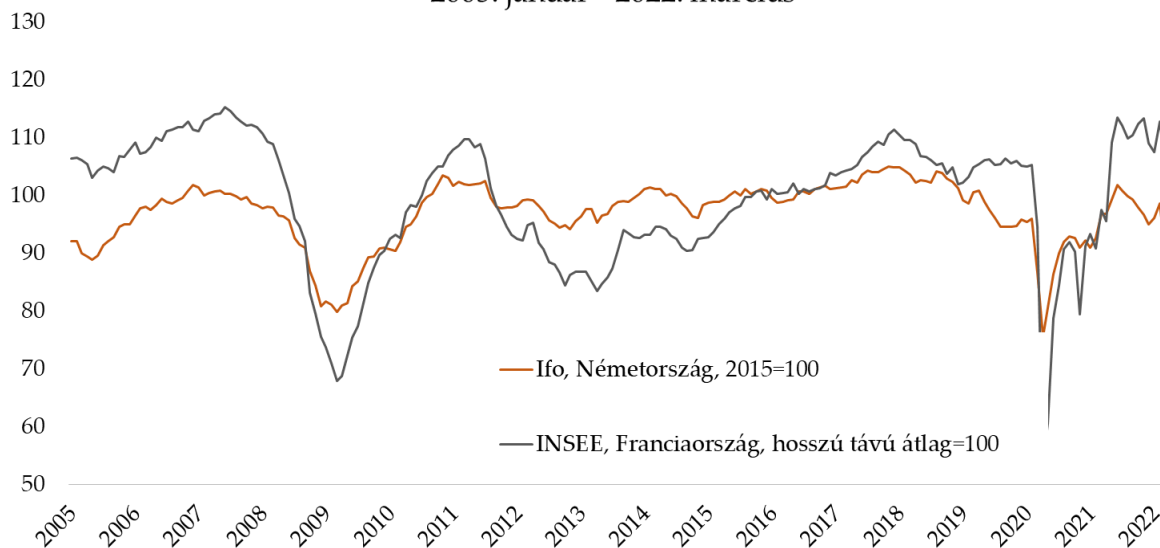
² <http://www.insee.fr/en/themes/indicateur.asp?id=105>

További adatok forrása: <https://www.bloomberg.com/markets/economic-calendar>

Németországban az IFO üzleti bizalmi index értéke csökkent februárhoz képest. A feldolgozóipari beszerzési menedzserindex (PMI) az előző hónaphoz képest szintén csökkent. Németországban a munkanélküliségi ráta ugyanazon a szinten maradt. A franciaországi INSEE üzleti bizalmi index jelentősen csökkent az előző hónaphoz képest. Az Egyesült Államokban a CB fogyasztói bizalmi index értéke nőtt az előző hónaphoz képest, és kis mértékben jobban teljesített a vártnál. Az amerikai feldolgozóipari beszerzési menedzserindex értéke nőtt a februárihoz viszonyítva. A munkanélküliségi ráta javult az előző hónaphoz képest. A kínai beszerzési index értéke csökkent februárhoz képest.

Üzleti bizalmi indexek alakulása hosszú távon

Az üzleti bizalom megítélése Németországban és Franciaországban, az Ifo és az INSEE vállalati konjunktúra-felmérései alapján,
2005. január - 2022. március

Forrás: www.ifo.de, www.insee.fr

Kapcsolat

Cím: MKIK GVI
1065 Budapest, Lázár utca 10.
Tel: 1/235-05-84
e-mail: gvi@gvi.hu
Internet: <http://www.gvi.hu>

Készítette:

Széll Krisztián elemző GVI
Bacsák Dániel elemző GVI
Tóth Katalin elemző GVI

Kutatásvezető:

Nábelek Fruzsina
ügyvezető, MKIK GVI

Publikáció esetén kérjük, hogy elemzésünkre az alábbiak szerint hivatkozzon:
MKIK GVI: Gazdasági Havi Tájékoztató,
2022. március, Budapest,
2022-04-14